

DE CURAÇAOSCHE COURANT.

Deel XLVII. ZATURDAG den 26sten NOVEMBER 1859. No. 47.

De invloed van de beoefening der staathuishoudkunde op het voeren van oorlogen.

(Uit de Economist.)

De geschiedschryvers beginnen meer en meer in te zien dat het beschryven van veldslagen slechts een zeer gering gedeelte van hunne taak uitmaakt, en dat aan de lezers, omtrent de oorzaken, die tot het bloedvergieten hebben geleid, iets meer behoort bekend gemaakt te worden dan in vroegere geschriften gewoonlyk geschiedde. De veroveringszucht en de nayver der vorsten werden gewoonlyk als de eenige oorzaken van oorlog aangemerkt; de onbekendheid van de meeste geschiedschryvers met de oekonomische wetenschap deed hun te dikwyls eene beweeg reden over het hoofd zien: de by den koopman en fabriekant ingewortelde dwaling, dat door den bloei van handel en nyverheid by den nabuur, de winsten door hen en hunne landgenooten te behalen, verkort moesten worden. *Des eenen dood, des anderen brood,* was de populaire uitdrukking voor dit verkeerde begrip; menig verbodstelsel, en menige oorlog hebben bewezen, tot welke uitersten de mensch zich laat vervoeren, zoo hem alle middelen goeddunken om hetgeen hy zyn eigenbelang waant te verkrygen.

De beste manier om hem te overtuigen, die nog meenen mogt dat de welvaart van vreemde volken aan die van zyne landgenooten schadelyk wezen moet, is wel het verhaal van hetgeen by die volkeren gezegd en gedaan werd op het oogenblik dat in zyn eigen land over de verderfelyke mededinging door vreemden geklaagd werd. Hy zal dan zien dat beide volken, of liever sommige handelaren en fabriekanten uit beiden, te gelyk dezelfde jammerkreten aanhieven, dat van beide zyden beweerd werd, dat de nabuur kunstiger of gelukkiger was, en de gevolgtrekking moet zich dan wel opdringen, dat van beide zyden de klagten, zoo al niet geheel ongegrond, ten minste zeer overdreven waren.— Die beschouwing zal dan den weg banen tot een bedaard onderzoek, dat tot de uitkomst leiden moet, dat de welvaart van den nabuur tot bevordering van de onze strekt.

Hoe dikwyls is er hier te lande geklaagd over het nadeel dat handel en fabrieken leden door de mededinging van Engeland. Wel nu, terwyl dit hier geschiedde, werden omtrent dezelfde klagten in Engeland aangeheven en een oorlog is daar niet zelden het gevolg van geweest. Wy vonden dit denkbeeld op meesterlyke wyze uiteengezet in een onlangs verschenen werk: eene *Geschiedenis van de beschaving in Engeland,* door H. F. Buckle, dat grooten opgang maakt, niettegenstaande de daarin verkondigde stellingen ook hunne bestryders gevonden hebben. De schryver, die veelzydige kennis met een onbevangen oordeel paart, heeft, eenige jaren geleden, ook ons land bezocht, met het oogmerk om onze taal te leeren. Aan de meerdere bekendheid met onze instellingen en geschiedenis, die hy daardoor verkregen heeft, is het denkelyk toe te schryven dat hy onderscheidene malen de Nederlanders vermeldt in zyn betoog dat menige oorlog, door de Engelschen aangevangen, het gevolg is geweest van de onbekendheid van de staatslieden niet alleen, maar ook van het volk, met de eerste beginselen van de staathuishoudkunde. Ook daarom zal eene vertaling aan de lezers van dit Tydschrift, vertrouwen wy, niet onwelkom wezen.

Mr. J. de Witte van Citters.

De tweede vordering op het gebied der intellectuele ontwikkeling, die de neiging tot den oorlog getemperd heeft, is van veel later dagteekening en heeft den tyd nog niet gehad om hare natuurlyke uitwerkselen ten volle te doen ontstaan. Ik bedoel de ontdekkingen, die wy aan de staathuishoudkunde verschuldigd zyn: eene wetenschap, waarvan de meest ontwikkelden onder de ouden zelfs niet het geringste denkbeeld hadden; eene wetenschap, waarvan het gewigt byna niet te hoog geschat kan worden, en buitendien daarom ook merkwaardig, daar zy het eenige onderwerp behandelt, dat in onmiddelyk verband staat met de kunst van regeren, dat heden ten dage tot eene wetenschap verheven is. Schoon de practische waarde dezer edele wetenschap welligt slechts ten volle beseft wordt door de diepere denkers, wordt zy toch ook langzamerhand op prys gesteld door hen, die eene meer alledaagsche opleiding genoten hebben; doch zelfs zy die haar grondig kennen, schynen zich weinig bekreund te hebben, omtrent de wyze, waarop, door haren invloed, de belangen des vredes, en dus die der beschaving, onmiddelyk bevorderd zyn geworden. Ik zal trachten de wyze te verklaren, waarop zulks is aan het licht gekomen, mede als een bewysgrond tot staving van het groote beginsel, waarvan ik de waarheid tracht aan te toonen. Het is eene algemeen bekende waarheid, dat in vroegere tyden handelsnayver, een der opvallendste oorzaken van oorlog was, en menigvuldig zyn de voorbeelden van oneenigheden ten gevolge van het uitvaardigen van het een of ander tarief, of van de bescherming van het een of ander by uitsluiting begunstigd fabrikaat. Dergelyke geschillen berustten op de zeer onjuiste, doch niet te min ligt te verklaren meening, dat de handelsvoordeelen afhankelyk zyn van de balans van koophandel en dat hetgeen het eene land wint door het andere moet verloren worden. Men meende dat rykdom uitsluitend bestond uit geld, en dat het wezenlyk belang van elk volk medebrengt om weinig waren en veel goud in te voeren. Zoolang dit plaats had, waren de handelszaken, zoo zeide men, in haren natuurlyken en gezonden toestand; geschiedde dit echter niet, zoo beweerde men dat de hulpbronnen van het land werden opgedroogd en dat een ander land ons boven het hoofd groeide en zich ten onzen koste verrykte.

Het eenige middel daartegen was dus een handelstractaat te sluiten, waardoor wy dat volk, door hetwelk wy ons als benadeeld beschouwden, konden noodzaken meer van onze handelswaren te nemen en ons meer van hun goud te geven. In geval het echter weigerde zulk een tractaat met ons te sluiten, dan werd het noodig geacht het tot rede te brengen en te dien einde eene strydkracht op de been gebragt om een volk te beoorlogen, dat, wyl het ons van onzen rykdom beroofde, ons immers beroofd had van het geld dat alleen by magte heette om onzen handel op vreemde markten uit te breiden.

Deze verkeerde begrippen omtrent den waren aard van den ruil waren vroeger algemeen, en daar zy zelfs door de bekwaamste staatkundigen gedeeld werden, ontstond daaruit niet alleen oorlog, doch tevens nam de wederzydsche nationale haat toe, waardoor het voeren van oorlog wordt bevorderd, daar elk land in den waan verkeerde dat zyn onmiddelyk belang vorderde om den rykdom zyner naburen te doen verminderen. (*)

Wel is waar stonden er in de zeventiende, en zelfs reeds op het laatst van de zestiende eeuw een of twee groote vernuften op, die het bedriegelyke dier meening aantoonden. Doch hunne woorden vonden geen weêrklank by hen, die toenmaals den toon gaven aan de Europeesche staatkunde. Het is twyfelachtig of die nieuwe denkbeelden hun wel in 't geheel bekend waren, en zeker is het dat, waren zy bekend geweest, zy met minachting zouden zyn bejegend door staatslieden en wetgevers, die om de aanhoudendheid en den practischen aard hunner werkzaamheden wel geen tyd hebben om zich elke nieuwe ontdekking eigen te maken en die dus, over 't geheel genomen, veelal niet op de hoogte zyn van hunnen tyd. Het gevolg was dan ook dat zy blindelings het platgetreden spoor bleven volgen, in het vaste geloof dat geen enkele handelstak bloeijen kon zonder hunne tusschenkomst, zy stoorden gedurig den handel door belemmerende reglementen, en zy hielden het voor eene onbetwiste waarheid, dat op elke regering de pligt rustte den handel van zyn eigen volk te bevoordeelen door dien van andere volken te benadeelen.

Doch in de achttiende eeuw werd, door een lange reeks van gebeurtenissen, de weg gebaand tot het streven naar vooruitgang en tot eene zucht naar hervorming, waarvan de wereldgeschiedenis geen tweede voorbeeld kan aanwyzen. Deze groote beweging beproefde hare krachten op elk vak van wetenschap, en nu eerst greep de eerste gelukte poging plaats om de staathuishoudkunde tot eene wetenschap te verheffen, door de wetten op te sporen, die het ontstaan en het verspreiden van den rykdom regelen. In het jaar 1776 gaf Adam Smith zyn werk "*Wealth of Nations*" uit. Met het oog op de eindelyke resultaten is er welligt nooit belangryker boek geschreven, en het maakt voorzeker een der kostbaarste bydragen uit, die wy ooit aan een enkel individu te danken hadden, tot grondvesting van het beginsel, waarop de kunst van regeren moet berusten. In dit uitmuntend werk werd de oude theorie der protectie, zoo als zy op den handel was toegepast, byna in al hare onderdeelen vernietigd, de leer omtrent de handelsbalans wordt er niet alleen in aangevallen, doch tevens het onware dier leer aangetoond en allerlei ongerymdheden, die zich eeuwen lang hadden opgestapeld, werden op eens weggeruimd.

Ware het werk van Smith eene eeuw vroeger in het licht verschenen, het zou in hetzelfde lot hebben moeten deelen als dat hetwelk de werken van Stafford en Serra te beurt gevallen is, en schoon de beginselen die het voorstaat, zonder twyfel de aandacht van speculatieve wysgeeren zouden hebben bezig gehouden, zouden zy evenwel hoogst waarschynlyk op de practische politici zonder invloed gebleven zyn, of althans slechts een indirecten en onbestemden invloed hebben uitgeoefend. Doch intusschen waren kennis en verlichting zoo algemeen verspreid geworden, dat zelfs de Engelsche wetgevers reeds in zekere mate voor die eminente waarheden waren voorbereid, welke zy in vroegere tyden welligt als nietsbeduidende nieuwigheden zouden geminacht hebben. Als gevolg daarvan kwamen de leerstellingen van Adam Smith weldra in het Huis der Gemeenten ter sprake en toen eenige weinige der uitstekendste leden van dat Huis er hun zegel aan hechten, werden zy met verwondering aangehoord door deze groote vergadering, die hare gevoelens en denkbeelden grootendeels rigtte naar de wysheid hunner vaderen en die niet gelooven wilde dat de latere wetenschap iets zou kunnen ontdekken hetgeen aan die der ouden onbekend gebleven was. Doch het is altyd te vergeefs, dat zulke lieden zich schrap zetten, om weerstand te bieden aan den drang van de vooruitgaande kennis. Nooit werd er eene belangryke waarheid ontdekt, die sedert verloren ging, en die niet vroeger of later al hetgeen haar in den weg staat, op zyde schuift. Zoo was dan ook de worsteling van de grootste meerderheden in beide huizen van het parlement ydel tegen de beginselen van den vryen handel, zoo als Smith die had bewezen en tegen al het daaruit voortvloeijende. Jaarlyks baande de groote waarheid hoe langer hoe meer haren weg, steeds ging zy vooruit en nimmer week zy terug. Eerst verlieten eenige weinige

(*) De graaf van Bristol, een niet onbekwaam man, zeide in 1642 in het huis der Lords, dat het voor Engeland zeer voordeelig was dat andere landen elkander beoorloogden, omdat wy daardoor hun geld of, zoo als hy het uitdrukte, hunnen rykdom in handen zouden krygen.

bekwame mannen de meerderheid; later werd hun voorbeeld door meer alledaagsche lieden gevolgd; toen begonnen zy, die eerst de meerderheid uitmaakten, nu de minderheid te vormen, en ten laatste begon zelfs de minderheid hoe langer hoe meer af te nemen, totdat op dit oogenblik, niet langer dan tachtig jaren nadat het werk van Smith in het licht verscheen, er naauwelyks iemand is aan te wyzen van eene slechts middelmatige opvoeding, die er zich niet voor schamen zou gevoelens voor te staan, welke vóór Adam Smith algemeen als waar werden aangenomen.

(Wordt vervolgd.)

Ingezonden Stukken.

Een open brief aan myn beroemden vriend en landgenoot Antoine Bossu. (*)

Beschans hem niet met boeken en met bladren,
Al wat in boeken steekt is in dat hoofd gevaren.
VONDEL.

ONSCHATBARE HEER!

Gelyk gy weet, ben ik dikwyls, ja zeer dikwyls in de gelegenheid geweest Uwe betooverende welsprekendheid en kernachtigen styl te bewonderen. Dat ik daarby den Hemel innig gedankt heb voor het onwaardeerbaar geschenk ons in uwen persoon gegeven, behoeft wel geen betoog. Immers, hoe aangenaam, hoe zalig is het niet met opgezwollen borst te kunnen uitroepen: " Laat Griekenland vry op zynen Demosthenes en Rome op zynen Cicero bogen, myn vaderland " kan Antoine aanwyzen; Antoine is myn " landgenoot !"

Ja waarde heer, ja, groote man, sedert lang heb ik reikhalzend naar eene gelegenheid uitgezien, om U in het openbaar eene geringe schatting van dankbaarheid en hulde aan te bieden, maar ik dacht by my zelven, wat ben ik, ik een nietige aap, om U te pryzen! eerder zou het flaauwe licht eener kaars, den glans der zon vermeerderen, dan myne zwakke stem uwe menigvuldige voortreffelykheden doen uitkomen.

Ja, geloof my vry, zoo ik ooit heb gewenscht schryver of poëet te zyn, dan is het eenig en alleen om uwen lof op eene uwer waardige wyze te kunnen verkondigen. En nu, dat gy de vaderlandsche letterkunde met twee heerlyke stukken, twee pronkjuweelen van styl en goeden smaak hebt verrykt, nu is myne bewondering byna tot vergoding overgegaan, en by mangel aan eigen genie, roep ik U toe de woorden van den grooten LAMARTINE:

" *Toi dont le monde encore ignore le vrai nom*
" *Esprit mysterieux, mortel, ange ou démon.*
. . . .
" *J'aime de tes concerts la sauvage harmonie.*"
DEUXIEME MEDITATION.

En ik dank U en ik zegen U, dat Gy my de gunst bewezen hebt, my in uw geniaal dialoog uw vriend te noemen.

" *L'amitié d'un grand homme est un bien-*
" *fait des dieux.*"

Doch niet alleen voor dezen eeretitel moet ik U danken, maar ook voor de ruime bydrage van schoone en verhevene *gezegden*, die gy my bezorgd hebt, tot verryking *van het boekje, dat ik er op nahoud, om alle fraaije gezegden, spreuken, enz., die* HIER *en* DAAR *verspreid zyn, op te teekenen, ten einde daarmede by voorkomende gelegenheden te schermutselen.* Met gouden letters prykt daarin het begin van uw stuk voorkomende in de C. C. van den 5 November, luidende aldus: " *Waarby de schryver zich bitterlyk* " *beklaagt, daarover dat zooals hy zegt.*"— Welk een kernachtige styl! dat noem ik schryven! " *daarover dat zooals hy zegt!!*" Tot niet minder sieraad voor myn boekje strekt uw geniaal dialoog, en gaarne getroost ik my de moeite, al zy het een paar regels er uit hier over te nemen:

A. Hebt gy de Curaçaosche Courant van ll. Zaturdag gelezen?

B. Ja.

A. Dan hebt gy het stuk gelezen dat door den Heer A. C. Henriquez daarin geplaatst is, in antwoord op dat van den Heer Jacob Rois Mendes, voorkomende in de vorige Courant.

B. Ja.

A. Hoe vindt gy dat stuk?

B. Meent gy dat van den Heer A. C. Henriquez?

A. Ja.

Hoe geestig, hoe vol attisch zout!! " *Le* " *style c'est l'homme,*" zeide BUFFON. Wy erkennen U, Antoine Bossu.

Maar ach! er is geen onvermengd geluk op aarde; terwyl wy uwen styl, uwe geestigheid, uw genie bewonderen, moeten wy U door vuige lasteraars en benyders hooren miskennen, beschimpen en bespotten, en hoewel het my is, als of ik U met den ezel van BILDERDYK my troostend hoor toeroepen:

" Ja, kunst verwekt benyders,
" dat ziet men overal,"

kan ik, ik die uwe geestkracht niet bezit, myne gramschap niet tot bedaren brengen, wanneer ik uwe benyders met de grootste onbeschaamdheid hoor rondvertellen dat het " Gesprek tusschen twee buren," niet uw eigen product is, maar dat het zoo afgeluisterd zyn van de lieden van *achter den muur*, want zeggen zy, zulke vuile taal wordt nergens anders gesproken. O. die kortzittigen! O, die domme verstanden! Zy *miskennen* U! maar ik weet het, uwe grootmoedigheid zal het hun wel vergeven.

Die wys is draeg de sotten
Schoon, dat se met hem spotten.
CATS.

Ik echter, die evenmin, uwe wysheid als uwe geestkracht bezit, kan het hun niet zoo ligtelyk vergeven en kan ook mynen toorn niet bedwingen, wanneer anderen in denzelfden boosaardigen geest, voort redenerende, beweren, dat gy juist door het schryven van het kunststuk voorkomende in de C. C. van den 5 dezer, dat ik zoo zeer bewonder, in discrediet zyt geraakt, zoowel by uwe vrienden als by het publiek, en dat Gy Uwe zwakke krachten, toen eerst kennende, het tweede stuk n. l. het gesprek tusschen twee buren, niet aan het publiek dorst te geven, zonder dat het eerst door de pen des meesters was gezuiverd, die toch van dat gras geene spinazie kon maken; dat op U thans van toepassing is het gezegde van Vader CATS:

Als apen hooge klimmen willen
Dan ziet men eerst hun naakte b.....

En dat, hadt gy Uzelven met onpartydigheid in den spiegel bekeken, gy wel zoudt hebben gelaten, anderen met apen te vergelyken. Doch die onnoozelen, zy weten niet, dat aap in uwen mond, eene betuiging van byzondere hoogachting en vriendschap is, en daarom vatten zy ook niet het broederlyke van uw kompliment aan my. Voorts zeggen zy......, maar, wanneer zal ik eindigen, zoo ik U alles U betreffende moest mededeelen, waarmede onwetenden gedurig myne gal aan het kooken brengen! ja, zy zyn zoo fel op U gebeten, dat zy zelfs het oude, vergeten rympje opwarmen, om zich ten uwen koste lustig te maken, zingende:

" Zoo oud en nog zoo dom!"

Maar wy uwe aanbidders, die overtuigd zyn, dat gy, ondanks uw phlegmatisch gestel, ten allen tyde bereid zult zyn voor ons in de bres te springen, wanneer zotten ook ons aanvallen, zullen hen deze keer voor U antwoorden, en dat nog al rymende:

Och, schimpt en zingt maar vry: *zoo oud en nog zoo dom!*
Gy zingt U moê, niet hy bekommert er zich om;
Der zotten reuzenmagt is hem zoo wel bekend,
Als der Zouaven kracht den Hertog van Magent.
Hy weet: de zotheid voert het sterkste leger aan,
Dat heel deez' aard beroert, dat niemand kan verslaan.

Met meer dan onbegrensde hoogachting en meer dan eeuwigdurende vriendschap heb ik de eer my te noemen

O! Antoine Bossu!
O kolossaal genie!

Uw aaperige aanbidder,
H.

(*) In de C. C. van den 19 November komt een stuk voor geteekend X, inhoudende een gesprek tusschen twee buren, wier initialen A en B zyn; wy nemen de vryheid die twee buren tot *een* persoon te vereenigen, en daar een' hunner, met zich zelven ingenomen, ons den titel van aap toekent en het gansche stuk van luim en geest petilieert, hebben wy gemeend A. B. den naam van Antoine Bossu te kunnen geven, aangezien Antonius beteekent pryswaardig, onschatbaar, en de bogchel door vele physiologen veelal als een kenmerk van geestigheid en sarcasme wordt beschouwd.

NB. Daar men goedgevonden heeft, de hoofdzaak, namelyk de publieke aanbesteding op den achtergrond te schuiven, vermeenen wy vooreerst daarop niet te moeten terug komen, alleen moeten wy den Heer Mendes verzekeren dat had hy tot het schryven van zyn eerste stuk, dezelfde pen gebezigd, waarvan hy nu laatst gebruik heeft gemaakt, hy ons en zich zelven vele onaangenaamheden zoude hebben bespaard.

Het wordt algemeen gezegd, dat sinds verscheidene weken een Venezolaansche oorlogschoener zich in deze haven ophoudt, met het eenige doel om alhier een stelsel van bespieding te organiseren, waartoe de beveivoerder, ondersteund door den zoogenoemden Consul van Venezuela, den uitvoer uit deze haven van oorlogsbehoefte tracht te belemmeren en te bemoeijelyken. Gaarne zouden wy zien dat de ingezetenen dezer kolonie tegen zulke handelwyze worden beveiligd, dat de vreemdeling tot meerdere behoedzaamheid wordt vermaand en dat men de verwydering van dien bodem tracht te verkrygen, opdat er geene nieuwe gevaren geschept en onze vaartuigen niet blootgesteld worden aan willekeurige aanhoudingen, zoo als het geval zich heeft voorgedaan met de FRANKLIN en ADELICIA.

Curaçao den 25 November 1859.
Z.

KOLONIALE SECRETARY.

Aanzoek voor Manumissie.

EERSTE AFKONDIGING.

1859.

No. 48. Nov. 21. van de slavin *Maria Antonia*, oud 44 jaren, dochter van *Poulina*, toebehoorende aan *Jacob Henriquez*.

De Koloniale Secretaris,
J. H. BEAUJON.

KOLONIALE SECRETARY.
Curaçao den 25 November 1859.

NAMENS den Heer Gouverneur wordt by deze bekend gemaakt, dat de zetting van het brood voor de volgende week, eindigende den 3 December, als volgt is bepaald: het brood van vyftien Cents moet 17 oncen wegen en van mindere pryzen naar evenredigheid; zullende het zoogenaamde fransche brood van den voormelden prys een once minder mogen wegen; op pœne als by de Publicatie van den 16 Maart 1824 is vastgesteld.

De Koloniale Secretaris,
J. H. BEAUJON.

ADMINISTRATIE van FINANCIEN.

Gouvernements Wissels.

OP aanstaanden Dingsdag, den 29 dezer, zullen door het Gouvernement dezer kolonie verkocht worden Wissels op het Ministerie van Kolonien, ten bedrage van *Twintig Duizend Gulden* (*f* 20,000), afgegeven op den 1 December daaropvolgende en betaalbaar *dertig dagen nazigt*; zullende:

1°. het aanbod van agios, als gebruikelyk, in decimalen met geheele centen te berekenen, worden aangenomen.

2°. de hoegrootheid der wissels, naar verkiezing van de belanghebbenden worden bepaald, echter voor geen minder bedrag dan van *Vyftig gulden* (*f* 50) en met geene andere breuk dan van *vyf gulden* (*f* 5).

Die daarin gading hebben, gelieven zich ter Administratie van Financien met beslotene biljetten van inschryving te vervoegen op bovengezegden datum, uiterlyk tot en met het vallen van het middagschot.

De belanghebbenden worden geinformeerd dat ordonnantien ten laste van de koloniale kas in voldoening der bedragen van de wissels zullen worden aangenomen en worden verzocht om by de opening der biljetten tegenwoordig te zyn of wel zich te doen vertegenwoordigen.

Curaçao den 25 November 1859.
De Administrateur van Financien,
GORSIRA.

Publieke Inschryving.

BY de administratie van de Stedelyke Schuttery alhier, tot het aanmaken van kleedingstukken benoodigd zynde eene hoeveelheid van 500 Amsterdamsche ellen linnen (Military dril) van de soort, waarmede de Schuttery thans gekleed wordt, zoo zal de leverancie daarvan worden verleend aan dengene, die de aannemelykste aanbieding doet by besloten biljet van inschryving aan den ondergeteekende, binnen het fort Amsterdam, inteleveren op Dingsdag, den 6 December e. k., uiterlyk tot en met het vallen van het middagschot.

De belanghebbenden worden hierby geinformeerd dat het monster van de thans by de Schuttery gebruikt wordende drilling by den Officier van wapening en kleeding ter bezigtiging ligt.

Curaçao den 25 November 1859.
Namens den Raad van Administratie der Schuttery,
De fungerende Kwartiermeester en Secretaris van den Raad,
GORSIRA,
Kapt.

Lyst van de ter Postery liggende brieven, aangebragt in de laatste acht dagen.

Viuda de Altuna.	Dr. Jonkeerd.
Anthoine le Breton.	F. Lúteyn.
J. en M. Capriles.	Felix M. Lluberes.
Ausermo Crus.	J. Mulder.
Is. Namias de Crasto,4.	Pedro Ma. de Mena.
Louet da Costa.	Santiaonita Mercedes.
J. J. Debrot.	Elena Ponson.
J. Bennebroek Forbes.	G. H. Schreuder.

Curaçao den 25 November 1859.
De Klerk van den 1sten rang belast met de Post-directie,
J. J. DAM.

Publieke Verkooping.

DE ondergeteekende, in kwaliteit van speciale gemagtigde der Executeuren in den boedel van wylen den heer JOSEPH FOULKE, zal op Woensdag den 1sten der maand February 1860, op de Scheeps Timmerwerf, bekend onder de benaming van *"de Werf van den Heer Joseph Foulke,"* op publieke veiling doen verkoopen de navolgende drie effecten, als:

DE WERF en de DAAROP STAANDE GEBOUWEN, onder No. 55.

EEN HUIS OP SCHARLO onder No. 54.

EENE LOODS OP SCHARLO onder No. 13.

De verkooping zal te 10 ure des voormiddags aanvang nemen, en het Woonhuis zal acht dagen voor den verkoopdag ter bezigtiging worden opengesteld.

De koopbrieven der effecten en de voorwaarden van verkoop zullen van primo January aanstaande af, ten Vendu kantore ter inzage van belanghebbenden liggen.

De genen, die houtwaren als anderzints in de Loods liggende hebben, worden verzocht dezelven voor den verkoopdag te doen weghalen.

Curaçao den 25 November 1859.
ABM. DE VEER.

Public Sale.

ON the 1st of February 1860 the undersigned holding special powers of attorney from the Executors of the Estate of JOSEPH FOULKE Esquire, deceased, will offer for sale at public auction on the Wharf generally known as *"Joseph Foulke's Wharf,"* the following messuages, viz.

THE WHARF AND BUILDINGS THEREON No. 55.

A DWELLING HOUSE AT SCHARLO No. 54.

A LARGE BUILDING AT SCHARLO No 13, commonly called the Spar house.

The Sale will take place at 10 a. m. and the House No. 54 will be open to the public for inspection for eight days previous.

The title deeds and conditions of Sale will be deposited at the Vendue Masters Office for inspection from the 1st of January ensuing.

Persons having lumbers, Spars, &c. in the house No. 13 are requested to remove them before the day of Sale.

Curaçao 25th November 1859.
ABM. DE VEER.

Venta Pública.

EL abajo firmado en su calidad de apoderado especial de los albaceas de la succesion del difunto Señor JOSEPH FOULKE, hará vender al mayor postor, el Miercoles 1ro. del mes de Febrero, en el astillero, conocido bajo el nombre de *"Astillero del Señor Foulke,"* las tres fincas siguientes:

EL ASTILLERO Y LOS EDIFICIOS HALLANDOSE EN EL bajo No. 55.

UNA CASA EN ESCARLO bajo No. 54.

UN ALMACEN EN ESCARLO bajo No. 13.

Se principiará la venta á las 10 de la mañana y la Casa será abierta para examinacion ocho dias antes de la venta.

Los titulos de propiedad serán depositados al examen de los interesados en la Oficina de ventas publicas.

Se pide á las personas que tienen maderas ú otros objetos depositados en el Almacen mandar buscarles antes del dia fijado para la venta.

Curazao 25 de Noviembre de 1859.
ABM. DE VEER.

Publieke Verkooping.

OP Woensdag den 7 December e. k., vóór het pakhuis van F. W. PALM & Co. van *EENIGE MEUBELSTUKKEN, KOPER- en YZERWAREN, enz.*

Curaçao den 25 November 1859.

Publieke Verkooping

OP Donderdag, den 1 December 1859, des morgens te tien uren, in het huis No. 13 in het fort Amsterdam, van een aantal Wapenen, Kleedingstukken, Meubelen, enz., behoorende tot de nalatenschap van wylen den WelEd. Gestrengen Heer G. T. E. M. ABEL, in leven Kapitein Kommandant der Artillerie.

De Officieren Commissarissen in de bovenbedoelde nalatenschap,
ROST VAN TONNINGEN.
M. ROMER PRICE.

Publieke Verkooping.

DE ondergeteekenden testamentaire Executeur en Executrice in den boedel van wylen den Heer WILLEM GERARD NEUMAN, zullen op Woensdag, den 14 December e. k., des morgens te tien ure, vóór het Weeskamers gebouw, op publieke veiling doen verkoopen:

EEN HUIS en BYGEBOUWEN, staande en gelegen aan de Overzyde der haven, Breede Straat 1ste Wyk No. 27, en *EENIGE SLAVEN.*

De koop- en opdragtbrieven liggen ten Vendu kantore ter inzage van belanghebbenden.

Curaçao den 25 November 1859.
J. F. NEUMAN wz.
MARGARETHA L. SCHAUP,
Wed. W. G. NEUMAN.

Publieke Verkooping.

DE ondergeteekenden zullen op Woensdag, den 14 December e. k., des morgens te tien ure, vóór het Weeskamers gebouw op publieke veiling doen verkoopen:

EEN HUIS en BYGEBOUWEN, staande en gelegen aan de Overzyde der haven, Breede Straat 2de Wyk No. 83.

De koop- en opdragtbrieven liggen ten Vendu kantore ter inzage van belanghebbenden.

Curaçao den 25 November 1859.
FREDERIK J. NEUMAN.
JOHANNA P. NEUMAN.

Naar Amsterdam.

De Nederlandsche Brik
SANTA ROSA,
Kapitein J. A. BUIKES,
zal op Maandag, den 12 December e. k. naar Amsterdam vertrekken. Voor vracht en passage vervoege men zich by
HELLMUND & Co.
Curaçao den 25 November 1859.

WAARSCHUWING.

EEN ieder wordt hierby gewaarschuwd geen crediet te verleenen aan het scheepsvolk van de Amerikaansche Brik C. C. BILLINGS, Kapitein CORT; zullende geene door hen gemaakte schulden betaald worden door den Kapitein of den Consignataris.

Curaçao den 25 November 1859.
S. E. L. MADURO.

Dienstbeurten by de Spaarbank.

Zaturdag den 26 November 1859.
Bestuurder de Heer J. M. Pieterez.
Commissarissen de Heeren W. C. Jones en P. T. Krafft.

IN den vroegen morgen van den 18 dezer overleed, na eene kortstondige ziekte, de WelEd. Gestr. Heer G. T. E. M. ABEL, Kapitein der Artillerie, in den ouderdom van ruim 39 jaren.

Hoezeer nog kortstondig in deze Kolonie aanwezig, had hy zich reeds vele vrienden verworven, door welke zyn zoo onverwacht afsterven zeer betreurd wordt.

Curaçao, den 25 November 1859.
De Officieren Commissarissen,
ROST VAN TONNINGEN.
M. ROMER PRICE.

CURAÇAO.

Vaartuigen in- en uitgeklaard in de laatste acht dagen.

INGEKLAARD.—*November.*

19 ned. bark Minerva, Senior, Aruba.
„ gol. Castor, Neuman, Pto. Cavello.
„ „ de Marse, Langlois, Martinique.
„ „ Zéfiro, Anselmus, Bonaire.
„ „ St. Domingo, Evertsz, St. Thomas.
ven. „ Mary, Gabaldo, Pto. Cavello.
„ „ Gran Convencion, Alvarez, Coro.
ned. brik Santa Rosa, Buikes, Amsterdam via St. Thomas.
„ bark Jane, Booi, Bonaire.
dom. gol. Ozama, Jansen, St. Domingo.
ned. boot La Suerte, Ponsen, Aruba.
am. brik C. C. Billings, Cort, St. Thomas.
22 ned. bark Betsy, Martis, Bonaire.
ven. boot Reneta, Alberto, Pto. Cavello.
23 ned. gol. Essex, Prince, St. Thomas.
24 ven. bark Veleña, Soto, Coro.
„ fal. Hercules, Vos, Pto. Cavello.

UITGEKLAARD.—*November.*

18 ven. golet Amistad, Esparza.
„ bark Rita, Dupuy.
„ „ Veleña, Soto.
19 ned. golet Castor, Neuman.
„ „ Rigoletto, Evertsz.
21 „ „ Bernadito, Rademaker.
„ bark Minerva, Senior.
23 „ golet St. Domingo, Evertsz.
„ bark Jane, Booi.
24 „ „ Gezaghebber Boyé, Ziegler.
„ „ Aurora, Neuman.
„ golet Zéfiro, Anselmus.
„ boot Betsy, Martis.
25 „ golet Essex, Prince.
„ boot La Suerte, Ponsen.
ven. bark Veleña, Soto.

AANGEKOMEN: Zaturdag, den 19, van Amsterdam, laatst van St. Thomas, de Nederlandsche Brik SANTA ROSA, Kapitein J. A. BUIKES.

Zondag, den 20, van Hellevoetsluis, laatst van Plymouth, Z. M. Stoomschip VESUVIUS, Kommandant Luitenant ter Zee 1e. klasse J. O. H. ARNTZENIUS. De VESUVIUS is in den namiddag vóór de haven gekomen en na dat de loodsboot aan boord geweest is, dadelyk naar Bonaire gestevend.

Woensdag, den 23, van St. Thomas, de Nederlandsche pakketschoener ESSEX, Kapitein B. A. PRINCE, zonder de brievenzakken medetebrengen. De stoompakket van Europa was tot laat in den avond van den 20 niet aangekomen; waarschynelyk zullen de brievenzakken door den Nederlandschen schoener RELIANCE, die Woensdag morgen naar deze haven stond te vertrekken, aangebragt worden.

VERTROKKEN: Woensdag, den 23, Z. M. Schoener SCHORPIOEN, Kommandant Luitenant ter zee 1e. klasse J. P. K. VAN MOORSEL, naar Bonaire. De SCHORPIOEN is gisteren des voormiddags binnen deze haven teruggekeerd.

Passagiers met de SANTA ROSA: De Heeren J. C. SCHERMER, R. C. Pastoor; C. SCHOTBORGH, gepensioneerd Kapitein der Artillerie; A. J. VAN LOKHORST, Officier van Gezondheid 3e. klasse, geplaatst by het Garnizoen alhier; J. A. DE HASETH; en de Geestelyke Zusters J. VAN GILSEN en G. BROKS.

VENEZUELA. In *El Diario Mercantil* van Pto. Cabello, van den 18 dezer, wordt het volgende medegedeeld:

Naar luid van een officieel berigt van Generaal Ramos, gedagteekend van zyn hoofdkwartier te Quibor 10 November, hadden Falcon en Trias zich in Tocuyo vereenigd. Zy bleven echter de aankomst der gouvernements troepen niet afwachten, maar waren reeds op weg naar huiten wykplaatsen in Portugesa en Barinas by den weg van Guarico, parochie van Tocuyo. Zy waren vlugtende. Generaal Trias liet veel buit en een aantal deserteuren op zynen weg achter.

Generaal Rubin handelde reeds in gemeenschap met Generaal Ramos, die volgens een berigt aan Gil syne stelling in de Sierras de Carache had genomen. Met de troepen van Barquisimeto, welke er in garnizoen bleven, werd de rust in de kantons der provintie Yaracuy tot zoo ver als Chivacoa hersteld en de besturen aldaar geregeld.

De Brigadier Generaal Domingo Hernandez is benoemd tot Opperbevelhebber der krygsverrigtingen in Pto. Cabello, ter vervanging van Generaal Leon de Febres Cordero, en tot plaatselyke kommandant der provintie Carabobo en opperbevelhebber van de reserve.

Naar luid van brieven van Coro zou Fermin Garcia den 24 dezer gevankelyk in Coro gebragt worden. De byzonderheden van zyne gevangenneming werden niet gemeld.

De St. Thomas Courant van den 2 dezer bevat berigten van Cartagena tot 26 Oct. jl. In den staatkundige aangelegenheden van Nieuw-Granada was geene verandering gekomen. De strydmagt der liberale party was buiten Cartagena gelegerd, afwachtende een aanval der Conservativen onder Generaal Rosada, die aan het gebeep geen voornemen en toe had. De Gouverneur Calvo bleef steeds ongemoeid te Mompox. Men dacht dat hy onmiddelyk door den provisionelen Gouverneur Nieto aangevallen zou worden, gezegd dat het centrale gouvernement te hulp kon komen met wapens en ammunitie.

— Ten gevolge van de verwikkelingen in Engeland tusschen de aannemers en de werklieden staan verscheidene begonnen werken stil en onder anderen zal ook de oprigting van een gebouw niet kunnen voortgaan, hetwelk, uithoofde der daarmede in betrekking staande omstandigheden, byzondere vermelding verdient, by gelegenheid dat onlangs de eerste steen werd gelegd. Het is de "tabernakel!" of het kerkgebouw voor de gemeente van den welbekenden Evangelie prediker, den heer Spurgeon, behoorende tot de kalvinistische doopsgezinden te London. De buitengewone toeloop, dien deze nog zeer jonge leeraar sedert weinige jaren verwekte, deed de behoefte aan een nieuw en grooter kerkgebouw ontstaan. Onlangs legde het Parlementslid, sir M. Peto, de grootste aannemer te Londen, den eersten steen. Het gebouw, dat in den Griekschen styl wordt opgetrokken, zal ongeveer 25 000 p. st. (drie tonnen gouds) kosten en 86 voet breed, 195 v. lang en 85 v. hoog zyn. De vloer van het gebouw zal 14 voet boven den grond liggen en over vier schoolkamers loopen, welke 2000 kinderen kunnen bevatten, benevens over eene zaal tot voorlezing geschikt, waarin 800 personen plaats kunnen vinden. De ruimte van den vloer in het gebouw zal 11,-242 voet zyn, en de godsdienstoefening ge voegelyk bygewoond kunnen worden door 5000 personen, de twee galeryen aan weerszyden medegerekend.

Toen de steen gelegd was over eene holte, waarin Ds. Spurgeon een bybel, benevens den kastechismus der gemeente, een gezangboek en de lyst der handelingen van dien dag geplaatst had, hield sir M. Peto eene aanspraak, en daarna legde een der aanwezigen, uit naam van "een vriend der gemeente," eene aanwyzing van 3000 p. st. (*ƒ* 36,000) als gift op den eersten steen, met byvoeging dat indien er veertig gevers van 50 p. st. of twintig van 100 p. st. konden gevonden worden, die gezamenlyk 2000 p. st. bydroegen, dezelfde "vriend" die som verdubbelen zou, hetgeen dus met de reeds geschonkene 3000 p. st. zou uitmaken 5000 p. st. of *ƒ* 60.000 Het antwoord op deze uitnoodiging, die met gejuich werd ontvangen, bleef niet achter: verscheidene personen namen de uitdaging onmiddelyk aan door het inschryven voor sommen van 50 p. st., 100 p. st, 150 p. st enz. Ds. Spurgeon zelf droeg 100 p. st. by. De kollekte leverde vervolgens nog verscheidene giften van 5 p. st., 10 p. st., 20 p. st. en 25 p. st. op en bragt, behalve de ruime bydragen des avonds, tusschen de 4000 p. st. a 5000 p. st. (ongeveer *ƒ* 60,000) op, zoodat die dag byna 10,000 p. st., of honderd twintig duizend gulden, opleverde aan bydragen ter bekostiging van het gebouw: een uitslag, die alleen in Engeland verwacht kon worden. En nogthans is by niet het gevolg van geestdrift, opgewekt door welsprekende redevoeringen van den leeraar, of van zyne byzondere begaafdheden als redenaar, of van een voorkomen, dat byzonder indruk maakt; integendeel steeds werden en worden er nog vele, en soms gegronde aanmerkingen gemaakt op diens styl en voordragt. De ontzaggelyke toeloop, welke hem nu *sedert jaren* ten deel valt duidt slechts eene verklaring. "Spurgeon predikt onbewimpeld de Evangelie-waarheid in eenvoudigheid."

— Volgens door de heeren W. Clarks and Sons opgemaakte staten, heeft het totaal van goud, sedert de ontdekking der goudvelden in 1851 naar Melbourne vervoerd, 15,922,-979 oncen bedragen, en wel het meest in 1856, toen het alleen 2,625,968 oncen beliep. Gedurende dat tydvak zyn 8,451,964 oncen per scheepsgelegenheid uit de kolonie verzonden, insgelyks het meest in 1856, namelyk 3,003,-811 oncen.

Eene bydrage tot het noodige van luchtverversching. Hoogst belangryk is hetgeen Dr. Roëll dienaangaande in de *Schat der Gezondheid* vermeldt.

In 1856 trok het zyne aandacht, dat de sterfte onder de mannelyke verpleegden in het krankzinnigen gesticht (Dordrecht), zóó veel sterker was dan die by de vrouwen.— Van de eersten stierven 0,22 der verpleegden, van de laatsten slechts 0,11. Het wekte te meer zyne levendige belangstelling, toen hy, de statistiek der laatste 15 jaren naplegende, vond, dat in dien tyd de gemiddelde sterfte der mannen die der vrouwen met 8 pCt. overtrof. Dat kon niet toevallig zyn. De oorzaak van het verschil kon niet bestaan in de voeding, maar een belangryk en afdoend verschil, zegt S., bestond er in de ventilatie, vooral de slaapkamers. Die der vrouwen hebben deze uitmuntend. Aan den grond stroomt bestendig frissche lucht in, door openingen, die gesloten kunnen worden, terwyl zelfs des nachts de warme opstygende lucht uitwyken kan door openingen in het plafond, welke weder met de buitenlucht in verbinding zyn. Er heeft daar dus eene bestendige diagonale luchtstrooming door het vertrek plaats. In de, daarenboven lagere, slaapzalen der mannen was niets van dien aard voor de luchtververschiug des nachts. Wel werden natuurlyk by dag de ramen van weêrszyden opengezet, en was het dan voldoende frisch, doch des nachts waren die zalen gesloten en alzoo ontoegankelyk voor de frissche lucht, terwyl ook de door de ademhaling van zoo vele menschen verwarmde en verbruikte lucht niet ontsnappen konde.

Het was niet twyfelachtig of hier de schadelyk inwerkende oorzaak gezocht moest worden. Er werden voldoende groote ventilatiegaten gemaakt in de beide buitenmuren der zaal, zoowel van onderen aan den vloer, als boven aan het plafond.

En wat was nu het resultaat dier verandering?

In 1856 was de sterfte by de m. 0,22 der verpl.
„ „ „ „ „ „ „ vr 0,11 „ „
„ 1857 „ „ „ „ „ m. 0,09 „ „
„ „ „ „ „ „ „ vr. 0,11 „ „
„ 1858 „ „ „ „ „ m. 0,11 „ „
„ „ „ „ „ „ „ vr. 0,14 „ „

Schoon dit resultaat natuurlyk niet alléén aan de verbeterde ventilatie moet toegeschreven worden, maar tevens aan toevalligheden, welke verbieden om aan de ervaring van slechts 2 jaren eene bepaalde statistieke waarde toe te kennen, is echter het verschil te zeer in het oog loopend, en de oorzaak te rationeel, om deze laatste niet als waarheid aan te nemen.

Broodbereiding zonder zuurdeeg of gist.— Het kneeden van het deeg heeft plaats in een gesloten cylindrischen bak, uit welken de lucht wordt uitgepompt en waarin men vervolgens aanstonds onder sterke drukking koolzuurgas dryft, dat gedurende het kneeden door het by het meel gevoegde water wordt opgeslorpt. Heeft het kneeden, dat verrigt wordt door eene met schuinsche stangen bezette verticale as, in vereeniging met soortgelyke, maar niet bewegende stangen, welke van den wand van den bak tot byna in het midden daarvan uitsteken, voldoende plaats gehad, dan opent men eene onder het kneedvat aangebragte buis, uit welke het deeg dan door de drukking wordt uitgedreven. Men snydt het by het uittreden uit de buis stuksgewyze af en brengt de aldus gevormde stukken aanstonds in den bakoven.— Terwyl het door het water van het deeg opgeslorpte koolzuur nu weder ontwykt, doet het tevens het deeg ryzen. Men verkrygt derhalve een los brood, zonder dat by het deeg zuurdeeg, gist of iets dergelyks gevoegd is.

De galvanoplast. J. Winckelman te Leipzig heeft de uitvinding gedaan om koper en andere metalen op galvanischen weg te verstalen. Deze nieuwe uitvinding is vooral bestemd om toegepast te worden op koperen drukplaten, welke daardoor niets aan scherpte verliezen, en het vier- tot vyfvoudige der gewone koperen platen kunnen verduren.— Als eindelyk de dunne laag staal is afgesleten, is de uitvinder in staat het overblyvende geheel af te nemen en de platen op nieuw te verstalen.

Schepen van mahagoniehout. Ten gevolge van het toenemend gebrek aan goed eikenhout voor den scheepsbouw is het mahagoniehout van Honduras sedert eenigen tyd, zoowel in Engeland als in andere landen van Europa, veel in gebruik gekomen. De heer Arman, een bekend scheepsbouwmeester te Bordeaux, deed in het jaar 1857 eenige proeven om zich van de deugdelykheid van het mahagoniehout in vergelyking met Fransch eikenhout en dekhout (*) te overtuigen. Een stuk van ieder van deze soorten, ongeveer van 4 vierkante duimen, werd over de tot het beproeven van de ketenkabels gebezigde machine gelegd, en een stuk keten aan een ring in het midden van het stuk hout bevestigd.— By het aanleggen der spanning brak het eikenhout by eene kracht van 1800 kilogrammen, het dekhout by eene van 3300, het mahagoniehout van Honduras by eene van 3400 kilogrammen. Het eiken- en dekhout verkregen een voorkomen alsof zy stuk geklemd waren, zonder dat evenwel eene volkomene verscheuring der vezelen plaats had gehad; het mahagoniehout vertoonde lange splinters, welke op eene veel langere vezel (of korrel) dan by de beide andere houtsoorten wezen. Arman beschouwt deze uitkomst als een doorslaand bewys dat mahagoniehout, hoewel minder buigzaam dan Fransch eikenhout voor den scheepsbouw in vele opzigten de voorkeur verdient. De heeren Mine & Zoon, scheepsbouwmeesters te Rouaan, leverden de uitkomsten der toepassing van mahagoniehout, by een door hen gebouwd schip, de *Adèle*, dat onlangs van eene lange reis teruggekeerd is. De kapitein geeft in een schryven aan de bouwmeesters de meest bevredigende berigten aangaande den toestand van het schip, en als zyne bepaalde overtuiging te kennen, dat het eikenhout by den scheepsbouw met voordeel door mahagoniehout kan vervangen worden.

(*) Het *dekhout, djati- of jatti-hout* is eene Indische houtsoort, afkomstig van den *Teakboom (Tectona grandis L. fil)*, welke eene groote duurzaamheid bezit en vooral ook daarom van belang is, omdat ze niet door de witte mieren wordt aangetast. Op Java vindt men daarvan vele en kostbare bosschen.

Lucifers zonder phosphorus. Velen hebben zich, en te regt, verheugd, dat men in de laatste jaren getracht heeft gemak en onschadelykheid by de lucifers te vereenigen. In het vorige jaar is de volgende compositie aan den uitvinder Hochstätter, voor Frankryk gepatenteerd:

Chroomzuur kali 4 deelen, chloorzuur kali 14 d., loodsuperoxyde 9 d., Rood zwavelantimonium 35 d., gemalen puimsteen of fyn gestooten glas 6 d., Arabische gom 4 d., water 18 d.

Als de gom opgelost is, worden met de helft van de gom-oplossing de beide kalizouten, met de andere helft de overige bestanddeelen, en ten laatste beide deze mengsels zoo innig mogelyk vereenigd, hetgeen in een kouden atmospheer moet plaats hebben.— Zonder hier te gewagen van de vergiftigingen, welke met phosphoruslucifers zoo gemakkelyk plaats kunnen hebben en zoo herhaaldelyk beproefd worden, verdient het overweging, ook voor de gezondheid der werklieden, om voor de gewone lucifers, hetzy een mengsel als het hier opgegevene, of wel den zoogenaamden amorphen of rooden (voor de gezondheid niet nadeeligen) phosphorus te bezigen, de toepassing van welken laatsten evenwel, om de vele moeijelykheden, op verre na niet aan de aanvankelyke verwachting heeft beantwoord. (Het gevaar voor de werklieden in de lucifers-fabrieken bestaat daarin, dat hunne tanden en kaakbeenderen na verloop van tyd in versterving overgaan. Deze vreeselyke kwaal werd het eerst in 1845 te Weenen wetenschappelyk onderzocht, hoewel enkele gevallen dezer ziekte reeds aanstonds na de invoering der fabrikatie van phosphoruslucifers, inzonderheid te Weenen en Neuremberg, waren waargenomen, maar men toen evenwel de oorzaak van haar ontstaan niet had leeren kennen.) De amorphe phosphorus ontvlamt echter niet zoo gemakkelyk en is dien ten gevolge minder geschikt dan de andere; en even veel invloed op het behouden van de gewone lucifers oefent verder de omstandigheid uit, dat het omzetten van den phosphorus in amorphen phosphorus tot nog toe niet volkomen gelukken wil. De wetenschap en de hygiëine moeten het derhalve zoo ver trachten te brengen, dat de lucifers den hoogsten trap van volkomenheid en onschadelykheid tevens bereiken.

Gedrukt ter Drukkery van
A. L. S. MULLER & J. F. NEUMAN [illegible]